

Εισήγηση προς το Τομεακό Επιστημονικό Συμβούλιο (ΤΕΣ) ΚΑΕ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Υπο-ομάδα ΤΕΣ

Ελεάνα Γιαλούρη-Λίνα Παπαδοπούλου-
Γιώργος Σταμέλος

Πίνακας περιεχομένων

Έργο 1ης Υπο-ομάδας: Υποδομές.....	2
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ.....	3
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	3
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.....	4
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ / ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	5
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ.....	5
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ	5
ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	6
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	7

Έργο 1ης Υπο-ομάδας: Υποδομές

Σημαντικές υποδομές (τα χαρακτηριστικά τους) για την εκπόνηση ερευνητικών έργων με διεθνή αναγνώριση. Προβλήματα και εμπόδια Ελλήνων ερευνητών και ερευνητριών για εκπόνηση έργων υψηλού ερευνητικού επιπέδου. Προτείνουμε να συζητήσετε τους παράγοντες σε επίπεδο Ιδρύματος, Πανεπιστημίου, ή Πολιτείας) που δυσκολεύουν την εκπόνηση ερευνητικών έργων. Ποιες αλλαγές προτείνονται για τη βελτίωση των συνθηκών;

Τα μέλη της ομάδας θεωρούμε ότι προϋπόθεση οποιασδήποτε συζήτησης γύρω από τον σχεδιασμό και τη διατύπωση νέων προτάσεων που αφορούν τις υποδομές στην έρευνα είναι καταρχάς η παρουσίαση του υφιστάμενου πλαισίου στρατηγικής έρευνας στις ΚΑΕ. Πιο συγκεκριμένα, θεωρούμε ότι χρειάζεται να ληφθεί υπόψη η λογική βάσει της οποίας οργανώνεται ο τρέχων καταμερισμός πόρων και ερευνητικής εργασίας, τα πεδία στα οποία δίνεται έμφαση, οι μονάδες που πριμοδοτούνται θεωρητικά και στην πράξη. Εδώ υπεισέρχονται ζητήματα υποστήριξης βασικής/εφαρμοσμένης έρευνας, συσχετισμού δυνάμεων έρευνας που λαμβάνει χώρα σε πανεπιστήμια και σε ερευνητικά κέντρα και γενικότερα θέματα πολιτικής έρευνας που σε μεγάλο βαθμό προσδιορίζουν την ερευνητική δραστηριότητα που λαμβάνει χώρα στις επιστήμες αυτές στην Ελλάδα.

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο, οι ΚΑΕ δεν εκπροσωπούνται σε τομείς που θεωρούνται ευρωπαϊκής προτεραιότητας (βλ. π.χ. ec.europa.eu/growth/sectors). Επιπλέον, στις μέρες μας λόγω της πανδημίας, η πίεση αφορά στη μεταφορά επιπλέον κονδυλίων στις ιατρικές επιστήμες και στην πληροφορική. Αξίζει, να υπενθυμίσουμε ότι το 70% των κονδυλίων έρευνας στην Ελλάδα προέρχονται από Κοινοτικούς πόρους συνεπώς ακολουθούν τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες.

Ειδικά **στην Ελλάδα**, η έρευνα εντάσσεται πλέον στο Υπουργείο Ανάπτυξης με αποτέλεσμα να δίνεται προτεραιότητα στην εφαρμοσμένη έναντι της βασικής έρευνας. Θεωρούμε πως υπάρχει ανάγκη κατανόησης και αναγνώρισης της σημασίας στήριξης της βασικής έρευνας των ΚΑΕ ως μηχανισμού παραγωγής γνώσης και ως προϋπόθεσης γνώσης, αυτογνωσίας και κοινωνικής παρέμβασης.

Σε κεντρικά όργανα της Πολιτείας που έχουν τη δυνατότητα προκήρυξης προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος είτε οι ΚΑΕ δεν εκπροσωπούνται είτε δεν γίνονται προσκλήσεις. Επιπλέον, ακόμα κι όταν σποραδικά γίνονται προκηρύξεις ο χώρος των ΚΑΕ δεν περιχαράκωνεται και δεν προστατεύεται. <http://www.gsrt.gr/central.aspx?sid=120I466I1396I646I496396>.

Στα **περιφερειακά όργανα για την έρευνα** συχνά δεν εκπροσωπούνται οι ΚΑΕ, ενώ γενικότερα, στα περιφερειακά προγράμματα ανάπτυξης και καινοτομίας συχνά απουσιάζουν δράσεις που αφορούν την κοινωνία και τον πολιτισμό. Θεωρούμε πως για κάθε τέτοιο πρόγραμμα θα πρέπει να περιλαμβάνεται ένας ερευνητικός άξονας που αφορά τις ΚΑΕ, με εκπροσώπους των ΚΑΕ να συμπεριλαμβάνονται στα σχετικά συμβούλια.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΟΜΩΝ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα Πανεπιστήμια δεν διαθέτουν επαρκές εξειδικευμένο προσωπικό που θα μπορούσε να στηρίξει την προετοιμασία και σύνταξη ερευνητικών προτάσεων και την υλοποίησή τους. Οι ΕΛΚΕ, που σχεδιάστηκαν με την προοπτική να αποτελέσουν ευέλικτα εργαλεία χρηματοδότησης της έρευνας, τελικά μετατράπηκαν σε δυσκίνητους γραφειοκρατικούς οργανισμούς. Επιπλέον, εντάχθηκαν και ακολουθούν τους κανόνες του δημόσιου λογιστικού, με αποτέλεσμα στρεβλώσεις με τις οποίες παλεύουν προσπαθώντας να βρουν λύσεις καθημερινά. Ελλείπει ενός αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού στήριξης, οι ερευνητές/ριες ουσιαστικά καλούνται να κάνουν οικονομική, νομική, λογιστική, γραμματειακή διαχείριση, όλου του προγράμματος, με αποτέλεσμα τελικά να αποτρέπονται από την ανάληψη χρηματοδοτούμενων ερευνητικών προγραμμάτων.

Αυτό το γεγονός είναι ιδιαίτερα ανασταλτικό για τα μέλη ΔΕΠ, ο φόρτος εργασίας των οποίων έχει πολλαπλασιαστεί, αφενός με τις μαζικές αποχωρήσεις συναδέλφων λόγω συνταξιοδότησης και μη αντικατάστασής τους, αφετέρου με τον πολλαπλασιασμό των διοικητικών τους υποχρεώσεων, που τα τελευταία χρόνια τούς έχει εν πολλοίς ανατεθεί, ενώ θα έπρεπε να ασκείται από τις διοικητικές υπηρεσίες. Εξάλλου, η συντριπτική μείωση των μισθών των μελών ΔΕΠ έχει οδηγήσει στην προσπάθεια ανάληψης επιπλέον διδακτικού

έργου σε διάφορα ιδρύματα (ΕΑΠ κλπ) ή σε αυτοχρηματοδοτούμενα ΠΜΣ, με αποτέλεσμα η διαθεσιμότητά τους για ερευνητικές δραστηριότητες να περιορίζεται ουσιαστικά. Είναι σημαντικό εδώ να αναφερθεί η περικοπή κονδυλίων σε πανεπιστημιακούς για συμμετοχή σε συνέδρια ή για εκπαιδευτική άδεια και έρευνα στο εξωτερικό.

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα παραπάνω φαινόμενα, χρειάζεται να αναπτυχθούν λειτουργικές δομές στήριξης της έρευνας. Ειδικότερα

- Οι ΕΛΚΕ χρειάζεται να γίνουν λειτουργικοί, να αποδεσμευθούν από την εργώδη γραφειοκρατία της ελληνικής δημόσιας διοίκησης και να ενισχυθούν με εξειδικευμένο προσωπικό, επιλεγμένο με διαφανείς και αξιοκρατικές διαδικασίες. Επίσης, είναι σημαντικό ο ρόλος των ΕΛΚΕ να μην παραμείνει απλώς ελεγκτικός, αλλά να γίνει υποστηρικτός, προσφέροντας ουσιαστική βοήθεια κατά την υποβολή των προτάσεων και καθόλη την εξέλιξή τους.
- Θα πρέπει να προβλεφθούν κονδύλια για «βοηθούς έρευνας» (μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες α' ή β' επιπέδου), όπως υπάρχουν σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού, που θα κάνουν π.χ. συγκέντρωση βιβλιογραφίας (φωτοτυπίες κλπ) με προδιαγεγραμμένες υποχρεώσεις και δικαιώματα.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Όπως ήδη αναφέρθηκε, κύρια πηγή χρηματοδότησης των ΚΑΕ είναι οι ευρωπαϊκοί πόροι που διατίθενται βάσει των παραπάνω ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων. Δεύτερη πηγή χρηματοδότησης είναι το ελληνικό κράτος, ενώ η ιδιωτική χρηματοδότηση αυξάνεται τα τελευταία χρόνια (και) για λόγους φορολογικούς. Δεδομένου ότι η χρηματοδότηση δεσμεύει, είναι σημαντικό να διατυπωθούν σαφώς πλαίσια συνεργασίας που θα επιτρέπουν τη διατήρηση της ανεξαρτησίας στην έρευνα.

Καθώς έχει υπάρξει μια παρακαταθήκη στον τομέα χρηματοδότησης των κοινωνικών επιστημών, κυρίως μέσω του ΕΛΙΔΕΚ, ΕΣΠΑ και λοιπών ευρωπαϊκών κλπ προγραμμάτων και γενικότερα μια κληρονομιά στο επίπεδο της ερευνητικής πράξης είτε από έργα που έχουν συντελεστεί είτε από έργα που διεξάγονται αυτή τη στιγμή, έχει σημασία να καταγραφεί, να αξιοποιηθεί και να ενισχυθεί η υπάρχουσα παρακαταθήκη με μια γνώση της ελληνικής πραγματικότητας και των αναγκών που προκύπτουν από αυτήν. Ταυτόχρονα, όμως, τα ερευνητικά αποτελέσματα των χρηματοδοτούμενων έργων πρέπει να ενταχθούν στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο ερευνητικό στερέωμα. Και μάλιστα η απήχυσή τους και εκτός Ελλάδας να πριμοδοτείται και χρηματικά με κάποιον αντικειμενικό τρόπο. Μέχρι σήμερα τα παραδοτέα των χρηματοδοτούμενων έργων είναι, εν πολλοίς, ανέλεγκτα, ή αντιστρόφως, ξοδεύονται πολλά χρήματα χωρίς να επιφέρουν ανάλογα με τα δαπανηθέντα ποσά ερευνητικά αποτελέσματα. Η ποιότητα των τελευταίων επαφίεται, σε μεγάλο βαθμό, όπως πολλά στην Ελλάδα, στον πατριωτισμό των Ελλήνων και Ελληνίδων ερευνητών και ερευνητριών.

Παράλληλα θα πρέπει επίσης να αξιολογηθούν και να ενισχυθούν τα μοντέλα χρηματοδότησης έρευνας με σταθερές και επαναλαμβανόμενες προκηρύξεις που θα

ακολουθούν σαφείς στόχους και έγκυρες διαδικασίες αξιολόγησης. Τί είδους καταμερισμό θέλει κανείς να ακολουθήσει και τί είδους έρευνα θέλει να υποστηρίξει: π.χ. ατομικές ή συλλογικές έρευνες, με τί αναλογίες, σε ποια πεδία κλπ;

Σημαντικό στοιχείο ανάδειξης της σημασίας της έρευνας στις ΚΑΕ θα ήταν η δημιουργία μιας βάσης δεδομένων με τα επιτεύγματα των χρηματοδοτούμενων ή άλλων ερευνών στις ΚΑΕ (πχ. διδακτορικές διατριβές). Εδώ σημαντικό ρόλο παίζει (αλλά μπορεί να διευρυνθεί) το ΕΚΤ.

Επίσης, ένα νέο πρόβλημα αφορά το κόστος δημοσιεύσεων, το οποίο έχει ανέβει σε τέτοια ύψη που καθιστά αδύνατη έστω και την υποβολή μελέτης προς αξιολόγηση.

Τέλος, το ζητούμενο παραμένει, η χρήση των πορισμάτων της έρευνας στη συγκρότηση πολιτικής. Πιθανόν ένα συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας θα μπορούσε να τροφοδοτεί το πολιτικό σύστημα της χώρας με σημαντικά προαπαιτούμενα στοιχεία.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ / ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Το θέμα Πανεπιστήμια – Ερευνητικά Κέντρα έχει διευθετηθεί θεσμικά (με την έννοια ότι τα ερευνητικά κέντρα είναι πλέον αρκετά πιο κοντά στα πανεπιστήμια), αλλά καλό θα είναι να δούμε τι γίνεται στην πράξη. Υπάρχει ακόμη διακριτότητα και πώς την αποτιμούμε; Λαμβάνουν χώρα συμπράξεις σε επίπεδο διδρυματικό και πώς τις ενθαρρύνουμε;

Από την άλλη, τα Εργαστήρια των πανεπιστημίων παραμένουν, πολλές φορές, ασθενικά, άτονα, χωρίς προσωπικό και πόρους. Οι εθελοντικές συμπράξεις Εργαστηρίων, ενδοπανεπιστημιακών και διαπανεπιστημιακών, σε συγκεκριμένους τομείς των ΚΑΕ, θα μπορούσε να έχει πολλαπλασιαστικά οφέλη. Παρόλα αυτά σήμερα: α) δεν είναι βέβαιο ότι υπάρχει το κατάλληλο νομικό πλαίσιο, β) η γραφειοκρατία δημιουργίας συμπράξεων είναι εξοντωτική, και γ) δεν υπάρχουν κίνητρα που θα ωθούσαν σε κάτι σχετικό.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

Υπάρχει ανάγκη εκσυγχρονισμού, ψηφιακού μετασχηματισμού, ενίσχυσης βιβλιοθηκών και των ηλεκτρονικών τους βάσεων δεδομένων καθώς και επέκτασης της δικτύωσής τους και πέραν του HEAL-link, έτσι ώστε να καθίσταται προσβάσιμη μια όσο το δυνατόν ευρύτερη γκάμα ερευνητικού υλικού. Η συνδρομή σε περιοδικά, αποθετήρια και βάσεις δεδομένων σήμερα, αν και καθοριστική, άλλες φορές δεν υπάρχει καθόλου και άλλες φορές δεν αφορά τις ΚΑΕ.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΩΝ ΕΚΔΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΩΝ

Χρειάζονται γενναία κονδύλια που να προσφέρουν την ευκαιρία στον εκδότη να μπορέσει να αναλάβει εκδοτικά εγχειρήματα χωρίς να λαμβάνει συνεχώς υπόψη το ζήτημα του κόστους, το ρίσκο του 'να μπει μέσα' και επίσης να μπορέσει να βγει από την παγίδα του

πανεπιστημιακού συγγράμματος. Οι γνωστοί πανεπιστημιακοί εκδοτικοί οίκοι του εξωτερικού στηρίχθηκαν από τεράστιες δωρεές, που τους επέτρεψαν να κάνουν τη διαφορά ακαδημαϊκά, δηλαδή να υποστηρίξουν επιμέλεια υψηλών στάνταρντς, να στήσουν δίκτυα διανομής, να καλύψουν μια παραγωγή επιστημονική η οποία από πλευράς οφέλους οικονομικού ήταν επισφαλής. Είχαν επιπλέον ένα σύστημα βιβλιοθηκών το οποίο σε κάθε περίπτωση λειτουργούσε ως μια ασφάλεια. Τί μπορούμε να κάνουμε στην Ελλάδα; Χρειάζεται να δοθεί η δυνατότητα δημοσίευσης αξιόλογου έργου, χωρίς να χρειάζεται ο ερευνητής/ρια να δίνει κάθε φορά εγγυήσεις διανομής ως πανεπιστημιακό σύγγραμμα, προκειμένου να αναλάβει ο εκδότης να το δημοσιεύσει γιατί θεωρεί ότι χωρίς το πανεπιστήμιο δεν μπορεί να πάρει το ρίσκο.

Το παραπάνω πρόβλημα θα μπορούσε να λυθεί με τη λειτουργία πανεπιστημιακών εκδοτικών οίκων. Το μεγάλο πρόβλημα έχει να κάνει με το εξής: η έκδοση διδακτικών εγχειριδίων, με την προοπτική της πανεπιστημιακής διανομής σε μαθήματα, καθιστά την έκδοση σχετικά ευκολότερη. Όμως, η έκδοση βιβλίων ερευνητικού ενδιαφέροντος λόγω του περιορισμένου κοινού καθιστά αυτού του είδους τα βιβλία «αντι-εμπορικά». Η έλλειψη τέτοιων βιβλίων είναι ιδιαίτερα σημαντική στην Ελλάδα, η οποία δεν διαθέτει ούτε εμπεδωμένη νοοτροπία χορηγιών και δωρεών ούτε εκτεταμένο δίκτυο βιβλιοθηκών με δυνατότητα περιοδικών και σταθερών αγορών.

ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

Ένα μεγάλο ζητούμενο στην έρευνα είναι 'η εξωστρέφεια'. Αλλά είναι εξαιρετικά κρίσιμο να προσδιορίσει κανείς για τί είδους εξωστρέφεια μιλάει. Εντοπίζουμε απλώς ένα θεωρούμενο δόκιμο διεθνώς κριτήριο και το μεταφέρουμε μηχανικά στην ελληνική περίπτωση; Και αν ναι, με ποιο τρόπο το εντοπίζουμε; Αναπαράγουμε μια λογική που υπάρχει στις ΗΠΑ ή σε κάποιες χώρες της ΕΕ και την εφαρμόζουμε στην ελληνική περίπτωση θεωρώντας εξορισμού ότι εφόσον γίνεται επιτυχώς εκεί, θα έχει επιτυχία και στην Ελλάδα; Ή, εναλλακτικά, προσπαθούμε να σκεφτούμε πάνω στις συντεταγμένες εφαρμογής αυτού του γενικού, διεθνούς κριτηρίου στην ελληνική πραγματικότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις στρεβλώσεις που προκύπτουν από πολλαπλές μεσολαβήσεις όταν εφαρμόζεται ένα διεθνώς καλό παράδειγμα στην ελληνική περίπτωση;

Καλώς ή κακώς οι ΚΑΕ είναι δεσμευμένες από την ανάπτυξή τους σε ένα κοινωνικό πλαίσιο και στη γλώσσα ομιλίας του. Αυτό από μόνο του είναι ένα μειονέκτημα για την όποια εξωστρέφεια. Από την άλλη, η κυριαρχία της αγγλικής είναι μια πρόκληση την οποία δεν έχουν αντιμετωπίσει επαρκώς οι ΚΑΕ. Παρόλα αυτά, και πέρα από το καθολικό πρόβλημα αναγνώρισης της αξίας και της νοηματοδότησης της έρευνας στις ΚΑΕ, οι ΚΑΕ θα έπρεπε να εργαστούν ούτως ώστε να αναδείξουν θέματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος υπερβαίνοντας τη χωρική πολυδιάσπαση.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Χρειάζεται επαναξιολόγηση και ανασχεδιασμός των κριτηρίων αξιολόγησης έρευνας στις ΚΑΕ, καθώς προκύπτουν διάφορα παράδοξα και προβλήματα από τα υφιστάμενα κριτήρια, όπως αυτά που ενδεικτικά αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΑΠΟ ΑΥΤΑ	Σχόλια
1. Αριθμός συμμετοχών σε ευρωπαϊκά και άλλα διεθνώς χρηματοδοτούμενα προγράμματα.	Η δυσλειτουργία του ΕΛΚΕ, σε συνδυασμό με μια σειρά άλλων συνθηκών συνδεόμενων με το βάρος των ευθυνών, πέραν των ακαδημαϊκών, που επωμίζονται τα μέλη ΔΕΠ, καθιστά την ανάληψη ευρωπαϊκών και άλλων διεθνώς χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων σε μεγάλο βαθμό απαγορευτική.
2. Αμεροληψία καθιερωμένων δεικτών απήχησης διεθνών αξιολογητικών σχημάτων (βλ. σχετική έρευνα στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών).	-Βιβλιομετρικά συστήματα όπως το Scopus του Elsevier που χρησιμοποιείται σε διεθνή αξιολογικά συστήματα δεν ταυτοποιούν έγκυρα και πλήρως δημοσιεύσεις σε 'μειονοτικές' γλώσσες. -Τα διεθνή συστήματα αξιολόγησης χρησιμοποιούν βιβλιομετρικές μεθόδους που βασίζονται στη μέτρηση παραπομπών σε άρθρα περιοδικών, αγνοώντας τις μονογραφίες που είναι η κυρίαρχη μορφή δημοσίευσης στο συγκεκριμένο πεδίο. -Η ποσοτικοποίηση των δεικτών απήχησης και η υιοθέτησή τους ως βασικό κριτήριο αξιολόγησης έχει οδηγήσει σε μια σειρά φαινομένων όπως στρατηγικές αύξησης αυτοαναφορών, αύξηση εμφάνισης δημοσιεύσεων με ελάχιστες διαφοροποιήσεις από προηγούμενες δημοσιεύσεις των ίδιων συγγραφέων, απομάκρυνση από θέματα και τύπους έρευνας που δεν εντάσσονται στην καθιερωμένη θεματολογία επιστημονικών περιοδικών μεγάλης απήχησης ή που θεωρείται ότι έχουν λιγότερες πιθανότητες να προσελκύσουν ετεροαναφορές.
3. Τυφλή αξιολόγηση	Πόσο τυφλή είναι η αξιολόγηση σε μια μικρή κοινωνία και μια μικρή κοινότητα συναδέλφων που αναγνωρίζουν το έργο ο ένας του άλλου και αμέσως αναγνωρίζουν ένα κείμενο που έρχονται να κρίνουν ως εξωτερικοί κριτές. Επιπλέον, οι δράσεις αξιολόγησης, ενώ πολλαπλασιάζονται, δεν αποτελούν αναγνωρισμένη επαγγελματική δραστηριότητα με αποτέλεσμα να υπάρχει έλλειψη ικανών και αξιόπιστων αξιολογητών. Τέλος, πολλές φορές τα κριτήρια δεν είναι σαφή, η

	χρήση τους δεν είναι συστηματική (consistent) και τα αποτελέσματα δημιουργούν αμφιβολίες.
4. Εξωστρέφεια	Παράδοξο σε μια χώρα όπου υπάρχουν περικοπές και καθόλου κονδύλια σε πανεπιστημιακούς για συμμετοχή σε συνέδρια στο εξωτερικό και εκπαιδευτικές άδειες.
5. Έρευνα που θεωρείται διεθνώς 'αιχμής'	Υπάρχει εξαιρετικά ενδιαφέρουσα έρευνα η οποία δεν είναι 'αιχμής' (state of the art), αλλά είναι πρωτοποριακή και μόλις αναδυόμενη και θα έπρεπε επίσης να στηριχθεί και να προωθηθεί. Επιπλέον, δεν είναι σαφές αν υπάρχουν - τουλάχιστον σε όλα τα επιστημονικά πεδία των ΚΑΕ- θέματα «αιχμής» διεθνώς αναγνωρισμένα (δες για παράδειγμα των ευρωπαϊκών τομέων προτεραιότητας).
6. Άλλα κριτήρια αξιολόγησης που συνήθως δεν περιλαμβάνονται στα διεθνούς αποδοχής συστήματα αξιολόγησης	Παραδείγματα συναδέλφων που μπορεί να μην δημοσίευσαν μονογραφίες, αλλά π.χ. έχτισαν τμήματα και εκπαίδευσαν εκατοντάδες ανθρώπους, ενώ επίσης έχουν σημαντική δημόσια παρουσία και συμβολή.